

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus neve: Speciális elméleti ismeretek F/ Ember és állat				
A kurzus oktatója/i, elérhetősége(i): Szép Eszter				
Kód: B-AE-502-F	Tantervi hely: ES BA	Javasolt félév: 1-3.	Kredit: 5	Tanóraszám:4 Egyéni hallgatói munkaóra: 148
Kapcsolt kódok: B-AE-502-2019	Típus: szeminárium	Szab.vál-ként felvehető-e? Igen	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek: -	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok):				
A tárgy célja, hogy a hallgató egyéni tanulási céljaihoz, tanulási tervének megvalósulásához hozzájáruljon azáltal, hogy kitekintésre ad lehetőséget saját szűkebb-tágabb szakterületének határain túlra; vagy további elmélyülésre ad lehetőséget egy adott probléma vizsgálatában.				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák): TUDÁS: Érti a szűkebb szakterületén kívüli vagy szélesebb összefüggéseket, felvetéseket, megközelítéseket. Ismer szakterületén túli vagy szélesebb problémavilágokat, megközelítéseket, megoldásmódokat. KÉPESSÉG: Szakterületén túli vagy szélesebb gondolkörökben tájékozódik. Kommunikál szakterületén túli vagy szélesebb gondolkodásmóddal rendelkezőkkel. ATTITÚD: Nyitott saját szakterülete határainak átlépésére. Törekszik más területeken történő tájékozódásra, ismeretszerzésre. AUTONÓMIA ÉS FELELŐSÉGVÁLLALÁS: Önállóan tájékozódik szakterületén túli ismeretekről. Szakmai támogatás mellett együttműködik más gondolkörök képviselőivel.				
A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák: A kurzus ember és természet, ember és állat kapcsolatának alakulását tekinti át a kortárs antropocén filozófiák felől. A fókuszban ennek a kapcsolatnak a művészetben való megjelenítése áll majd. Minden órán más-más probléma áll majd a középpontban, ezekhez kötődnek majd az órai beszélgetések, órai kreatív feladatok, és a házi feladatok. A kurzus célja az ismeretbővítésen túl az, hogy a felvetett kérdések inspirációt nyújtsanak a hallgatók szakjaikhoz kapcsolódó (és azoktól független) projektjeihez. Az órákon számítok aktív résztvételekre a megbeszéléseken, kritikai észrevételeitekre, és kreativitásotokra. 1. TÉMÁK 1: Bevezető. Totemizmus, mitológia, élőlényláncolat. 2. TÉMÁK 2: Gyűjtemény, állatkert. 3. TÉMÁK 3: Térképek és tájképek. 4. TÉMÁK 4: Antropocén filozófiák és művészeti gyakorlatok. 5. TÉMÁK 5: Hallgatói előadások: ember-állat kapcsolatának problémája a kortárs művészet, dizájn, és filozófia bármely területén. 6. ELEMZÉS 1: Moskát Anita: Irha és bőr (Gabo kiadó, 2019); átváltozás, leendés (becoming) elméletei, megjelenésük a művészetben 7. ELEMZÉS 2: Moskát Anita: Irha és bőr; szörnyek filozófiája, szörnyek a dizájnban, szörnyek és feminizmus 8. ELEMZÉS 3: Moskát Anita: Irha és bőr; vendégünk a szerző 9. ELEMZÉS 4: órai írásbeli számonkérés: érvelő esszé				

10. FILM 1: közösen kiválasztott film

11. FILM 2: közösen kiválasztott film

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

A kurzus első blokkja a TÉMÁK: Ez a négy alkalom elméleti bevezetőként szolgál, a blokkot a hallgatók előadásai zárják.

A második blokk az ELEMZÉS: egy díjnyertes kortárs magyar regényt olvasunk, és ennek kapcsán gondolkodunk ember és állat kapcsolatáról. A regény feldolgozását alkotói/kreatív írás/elemző feladatok kísérik. A blokk végén a hallgatók egy rövid érvelő szöveget írnak a megbeszéltemához kapcsolódóan, bármilyen forrás használható.

A harmadik blokk a FILMELEMZÉS: közösen kiválasztott filmeket elemzünk, gondolunk tovább, használunk fel.

A hallgatók tennivalói, feladatai:

1. 2022. feb. 7. TÉMÁK 1: Bevezető. Totemizmus, mitológia, élőlényláncolat.
Házi feladat a következő órára: Olvasd el John Berger – Why Look at Animals c. esszéjét (PDF)
2. feb. 14. TÉMÁK 2: Gyűjtemény, állatkert.
Házi feladat a következő órára: (1) Gyűjts és posztolj 5 számokra érdekes tájképet a kurzus közös felületére. Bármilyen médium, bármilyen korszak lehet. Írj pár mondatos indoklást. (2) Olvasd el Theo Ellsworth és Jeff Vandermeer *The Secret Life* című képregényének részletét (PDF, rövid) és posztolj olyan munkákat a saját szakodról kapcsolódóan, amelyek eszedbe jutottak róla.
3. feb. 21. TÉMÁK 3: Térképek és tájképek. A táj és a romantika. A táj és a hatalom. W. J. T. Mitchell – Imperial Landscape című tanulmánya.
Házi feladat a következő órára: (1) Olvasd el Horváth Bence esszéjét a 444-en, link a kötelező irodalomnál. (2) Schneider Ákos esszéjét, „Design az antropocén korban” Artmagazin, 2017– online megtalálható (3) Gyűjts és posztolj 5 számokra érdekes kortárs alkotást, bármilyen médiumban, amelynek témája az ember és természet. Ez már készülés az előadásra.
4. feb. 28. TÉMÁK 4: Antropocén filozófiák és művészeti gyakorlatok.
Házi feladat a következő órára: A hallgatói előadásra felkészülni a megbeszéltem szempontok alapján.
5. márc. 7. TÉMÁK 5: Hallgatói előadások: ember-állat kapcsolatának problémája a kortárs művészet, dizájn, és filozófia bármely területén.
Házi feladat a következő órára: Olvassátok el az *Irha és bőr* című regény első két részét / fejezetegységét (Mimikri; Bűnbak a címük.) (Lehet tovább is olvasni.)
6. márc. 21. ELEMZÉS 1: Moskát Anita: *Irha és bőr* (Gabo kiadó, 2019); átváltozás, leendés (becoming) elméletei, megjelenésük a művészetben (Margrit Shildrick 1)

Házi feladat a következő órára: Olvassátok el az *Irha és bőr* című regény harmadik részét / fejezetegységét (Kígyóbőr a címe.)
7. márc. 28. ELEMZÉS 2: Moskát Anita: *Irha és bőr*; szörnyek filozófiája, szörnyek a dizájnban, szörnyek és feminizmus (Shildrick 2)
Házi feladat a következő órára: Olvassátok el az *Irha és bőr* című regény negyedik és ötödik részét / fejezetegységét (Imágó és Tojánhéj a címük.)
8. ápr 4. ELEMZÉS 3: Moskát Anita: *Irha és bőr*; vendégünk a szerző

9. ápr. 11. órai írásbeli számonkérés. A blokk végén a hallgatók egy rövid érvelő szöveget írnak a megbeszélte témához kapcsolódóan, bármilyen forrás használható.
Házi feladat a következő órára: nézzétek meg a filmet.
10. ápr. 25. FILM 1: közösen kiválasztott film
Házi feladat a következő órára: nézzétek meg a filmet.
11. máj. 2. FILM 2: közösen kiválasztott film

Értékelés:

Teljesítendő követelmények:

1. a heti feladatok posztolása a közös felületünkre
2. márc 7-én kiselőadás tartása, arra diasor vagy handout készítése
3. ápr. 11-én zh: órán megírt érvelő szöveg

Az értékelés szempontjai:

- aktív részvétel az órákon: a megbeszélésekben és a kreatív feladatokban
- kiselőadás színvonala, alaposága
- érvelő esszé gondolati gazdagsága, koherenciája, relevanciája

Az érdemjegy kiszámítása

- aktív részvétel az órákon – 20%
- kiselőadás (és handout vagy diasor) – 30%
- érvelő esszé – 30%
- házi feladatok posztolása a közös felületünkre – 20%

Kötelező irodalom:

Berger, John, „Why Look at Animals?” 1980, 1-26.

Ellsworth, Theo és Jeff Vandermeer, *Secret Life, Drawn & Quarterly*, 2021. Részlet, PDF

Harari, Yuval Noah; David Vandermeulen; Daniel Casanave: „Az emberiség születése (*Sapiens – Rajzolt történelem 1.*) Animus, 2020. Részlet, PDF

Horváth, Bence, „Hogyan lehet leírni úgy a világot, hogy ne az ember legyen a kitüntetett cselekvője?” *444.hu*, 2021. <https://jo.444.hu/2021/11/14/hogyan-lehet-leirni-ugy-a-vilagot-hogy-ne-az-ember-legyen-a-kituntetett-cselekvoje>

Mitchell, W.J.T. „Imperial Landscape” *Landscape and Power*, Chicago, 1994, p. 5-34. PDF

Moskát Anita, *Irha és Bőr*, Gabo, 2019.

Schneider Ákos, „Design az antropocén korban” *Artmagazin*, 2017 <https://www.artmagazin.hu/articles/archivum/1d2c3f6a94ca0dc99905c7ca93b754e3>

Shildrick, Margrit, *Embodying the Monster*, Sage, 2002, PDF

Ajánlott irodalom:

Horváth Márk, „Az antropocén művészet” *dunszt kultmag*, 2021 https://dunszt.sk/2021/11/29/az-antropocen-muveszet/#_ftn2

Latour, Bruno, „Ágencia az antropocén korban”, *Prae Irodalmi és Kultúratudományos Folyóirat*, 2017/1, p. 3-20. https://www.prae.hu/prae/content/journals/journal_pdf_116.pdf

Latour, Bruno, *Hibrid gondolkodás*, Kijárat, 2021.

Miklós-völgyi Zsolt, Szabó Bálint, *Down to Earth – Lecture Performance Series*, 2021. <https://downtoearth.persona.co/> Bármely video.

Mucsi Emese, „Sok van, mi hátborzongató: kortárs magyar művészet az ember korában (vagy kicsivel előtte)” *Artmagazin*, 2017 <https://www.artmagazin.hu/articles/archivum/c06bd347c1419149b271710572b2e4f4>

Nemes Z. Márió szerk. „Poszthumanizmus” tematikus szám, *Helikon*, 2018.
https://epa.oszk.hu/03500/03580/00012/pdf/EPA03580_helikon_2018_4_371-373.pdf

Sepsi László, „Nézni és meghalni a Föld nevű bolygón: Mozi, katasztrófa, antropocéna” *Prae Irodalmi és Kultúratudományos Folyóirat*, 2017/1, p. 80-89.
https://www.prae.hu/prae/content/journals/journal_pdf_116.pdf

sz.n. *Slow Life – Radikális hétköznapok*, Ludwig Múzeum, 2021
<https://www.ludwigmuseum.hu/system/files/news/attachments/2021-07/LudwigMuseum-SLOW-online-catalogue.pdf>

Zsömbör Krisztina, „Az állatok összefognak a dizájnekerekkel?” *Artmagazin*, 2018
<https://www.artmagazin.hu/articles/essze/af7bd9ec8f44d9839a5f7b41d82a0645>

Egyéb információk:

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:
Íméles egyeztetés alapján: eszterszep@gmail.com